SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:1691

**av Sanna Backeskog m.fl. (S)**

# Samordnat stöd för barn och deras familjer

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att verka för sammanhållna samverkansstrukturer kring barn, unga och familjer och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Utvecklingen i vårt samhälle ställer oss inför växande utmaningar. Under lång tid har välfärdens förebyggande arbete fått stå tillbaka samtidigt som kraven på skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård har ökat. Konsekvenserna ser vi nu i form av ökad psykisk ohälsa bland barn och unga, växande ojämlikhet och en kriminalitet som når allt längre ner i åldrarna.

Många familjer som söker stöd möts i dag av flera olika kontakter och system. Den som behöver hjälp för sitt barn hänvisas ofta mellan skola, elevhälsa, socialtjänst, primärvård och barn- och ungdomspsykiatri. Ansvaret är uppdelat mellan olika huvudmän och verksamheter, samtidigt som familjen själv förväntas hålla ihop kontakterna.

Det förebyggande arbetet är en av samhällets viktigaste uppgifter. När stöd sätts in tidigt ökar möjligheterna att förebygga psykisk ohälsa, skolmisslyckanden, social problematik och framtida kriminalitet. Trots detta saknas alltför ofta de strukturer som krävs för att möta barns och familjers behov i tid.

Konsekvenserna blir särskilt tydliga för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och andra psykiatriska svårigheter. Omkring 13 procent av eleverna i svensk grundskola har en NPF-diagnos, exempelvis adhd eller autism. En rapport från Riksförbundet Attention visar att fyra av tio elever med NPF lämnar grundskolan utan behörighet till ett nationellt gymnasieprogram. Många barn får dessutom vänta länge på bedömning, utredning och stöd inom barn- och ungdomspsykiatrin.

Det saknas inte verksamheter som möter barn och familjer med värme och kompetens. I kommuner och regioner finns redan ofta familjecentraler, socialtjänstens familjestöd, fältassistenter, elevhälsa, barn- och familjehälsa, barn- och ungdomspsykiatri, ungdomsmottagningar och flera starka ideella aktörer.

Särskilt familjecentralerna är ett gott exempel på hur tidiga och samordnade insatser för barn och vårdnadshavare kan skapa trygghet, delaktighet och tillit mellan familjer och samhället. Men för barn och ungdomar över sex år finns i dag ofta inget motsvarande nav. Familjer som behöver stöd hänvisas till många olika ingångar, ibland med och ibland utan samordning.

Samverkan är inte i första hand en organisatorisk fråga. Ur barnets perspektiv handlar det om trygghet, kontinuitet och igenkänning. Barn som behöver stöd ska inte behöva möta ett nytt system vid varje övergång i livet eller riskera att falla mellan olika verksamheters ansvarsområden.

Samhällets stöd måste större utsträckning utformas utifrån barnets och familjens behov. Föräldrar ska veta vart de kan vända sig när frågor, oro eller problem uppstår, oavsett om problemen är små eller stora. Barn som får stöd från flera verksamheter ska mötas av samordning, långsiktighet och gemensamt ansvarstagande.

Erfarenheterna från familjecentraler och andra samverkansmodeller visar att relationer som byggs över tid skapar förtroende, gör det lättare att upptäcka problem tidigt och förbättrar möjligheterna att ge rätt stöd i rätt tid. Detta är särskilt viktigt för barn med psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller andra sammansatta behov.

När skola, elevhälsa, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt barn- och ungdomspsykiatri arbetar tillsammans kring barnet i stället för parallellt bredvid varandra skapas bättre förutsättningar för tidig upptäckt, samordnade insatser och långsiktig uppföljning. Fler barn kan då få rätt stöd innan problemen vuxit sig stora.

Regeringen bör därför se över hur samverkan mellan berörda aktörer kan stärkas så att barn, unga och deras familjer ges bättre förutsättningar att få tidiga, samordnade och långsiktiga insatser utifrån sina behov. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

*Sanna Backeskog (S)*

*Linnéa Wickman (S)* *Jim Svensk Larm (S)*